

STRANDA KOMMUNE
Kontrollutvalet

MØTEINNKALLING

Kopi til: Ordføraren
Revisor
Rådmannen

Medlemene av
Kontrollutvalet

INNKALLING TIL MØTE I STRANDA KONTROLLUTVAL

Det blir med dette kalla inn til møte

torsdag, 19.04.2018 kl. 16.05 i Formannskapssalen

SAKLISTE:

- Sak 01/18 - Godkjenning av møtebok frå møte 13.11.2017
- « 02/18 - Vedrørande KU-sak 07/17 og 11/17– Refusjonar Svemorka
- « 03/18 - Eigarskapskontroll for ÅRIM (Ålesundregionens interkommunale miljøselskap IKS) på vegne av Ålesund kommune. Kunnskapsdeling med Stranda kommune.
- « 04/18 - Oppdatering angående eigarskapskontroll av Stranda Energi AS, Stranda Eigedomsselskap AS og Byrg Kompetanse AS.
- « 05/18 - Årsrapport 2017 Skatteoppkrevjaren i Stranda kommune.
- « 06/18 - Førespurnad frå Frank Sve; «bryt Ordføraren lovverket?»

Eventuelt

Dersom det er vanskeleg å møte, gje melding på telefon 70 17 21 58 eller 926 11735 til dagleg leiar eller e-post bjorn.tommerdal@skiks.no

Inge Gjærde
leiar
(sign.)

Sak 01/18 - Godkjenning av møtebok frå møte 13.11.2017

KONTROLLUTVALET I STRANDA KOMMUNE

MØTEBOK

Møtetidspunkt: 13.11.2017 kl. 1605 – ca. kl. 1830
Møtestad: Formannskapssalen

Til stades:

- Frå utvalet: Inge Gjærde, leiar; Ole Jørgen Sve, medlem;
Eva Rinde Habostad, medlem; Anne Melgaard Tårn, medlem

= 4 voterande

Nestleiar Helge Kvame hadde forfall.

- Frå kontrollutvalsekretariatet: Stedfortredar for dagleg leiar: Kjetil Kvammen
- Frå kommunerevisjonen: Kst. dagleg leiar Kurt A. Løvoll og
oppdragsansvarleg revisor Anne Nygård
- Frå kommuneadministrasjonen: Rådmann Åse Elin Hole og
økonomisjef Ståle Anker Ljøsen

Møtet vart opna og leia av Inge Gjærde.

Etter framlegg frå møteleiar blir budsjett 2018 for kontrollutvalet å handsame under sak 15/17.

Der var elles ingen merknader til innkalling og sakliste.

Behandla saker

SAK 08/17 GODKJENNING AV MØTEBOK FRÅ MØTE 13. JUNI 2017

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Møtebok frå møte 13. juni 2017 blir godkjend.

SAK 09/17
OFFENTLEGHEIT / LOVLEGKLAGE

Møteleiar gjekk gjennom historikken for saka, slik denne er gjort greie for i saksutgreiing med underliggende vedlegg.

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Saka blir lagd fram for kommunestyret med slik

innstilling:

1. Kommunestyret tek til vitande at kommuneadministrasjonen løpande arbeider for å betre rutinar og praksis omkring reglane for offentlegheit/lovlegkontroll.
2. Kommunestyret tek kontrollutvalet sin rapport til orientering.

SAK 10/17
KOMMUNEREKNESKAPEN PR. 2. TERTIAL 2017

Økonomisjef Ståle Anker Ljøen orienterte.

Det totale biletet av rekneskapen er positivt, og syner god kontroll. Det er gjennomgåande mindreforbruk og god budsjettdisiplin.

Kontrollutvalet har merka seg bortfallet av rammeoverføringer, kr. 6,9 millionar over 15 år, som konsekvens av at Stranda kommune så langt har vald å stå åleine, jfr. kommunereforma.

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Økonomirapport 2. tertial 2017 vert teken til orientering.

SAK 11/17

STATUS VEDKOMANDE INNBETALTE VEDERLAG / KOSTNADSBIDRAG VEDKOMANDE
ANLEGG I SVEMORKA

Økonomisjef Ståle Anker Ljøen opplyste at kommunen via friviljuge avtalar har fått innbetalt i alt kr.

17.172.729,-. Dette er ikkje tale om refusjonar i medhald av plan- og bygningslova kap. 18.

Kommunerevisjonen har fått oppdrag med å gjennomgå opplysningane om desse inntektene, basert på mellom annan ein rekneskapskontroll.

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet tek saka til orientering.

SAK 12/17

BUDSJETT 2018

Økonomisjef Ståle Anker Ljøen gjekk gjennom framlegget til budsjett 2018 frå rådmannen.

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet tek saka til orientering.

SAK 13/17

OVERORDNA REVISJONSSTRATEGI OG ENGASJEMENTSBREV

Møteleiar gjekk gjennom overordna revisjonsstrategi, kommunerevisjonen sitt dokument datert 18.10.2017.

Vidare vart erklæring datert 04.10.2017 om uavhengigheit, signert oppdragsansvarleg revisor for Stranda hamnevesen KF, Knut Gunnar Alnes, gjennomgått. Dessutan vart engasjementsbrev av 04.10.2017 for Stranda kommune dokumentert.

Frå revisjonen vart det opplyst at ny oppdragsansvarleg revisor for Stranda kommune frå 01.11.2017 er Anne Nygård.

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet tek saka til orientering.

SAK 14/17

EIGARSKAPSKONTROLL

Sekretariatet gjorde greie for at eigarskapskontroll forankra i kontrollutvalet sitt vedtak i sak 16/16 no er sett i gong.

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet tek opplysningane til orientering.

SAK 15/17

BUDSJETT 2018 – STRANDA KONTROLLUTVAL

Det låg føre framlegg om budsjett til kurs- og reiseaktivitet.

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet sitt budsjett til kurs- og reiseaktivitet i 2018 blir sett til kr. 40.000,-.

SAK 16/17

PRESENTASJON AV NY OPPDRAGSANSVARLEG REVISOR

Anne Nygård hadde ordet for ein kort presentasjon. Det kom fram at ho dei seinaste fire åra har vore økonomisjef i Norddal kommune, og før dette har fleire års praksis frå revisjon. Anne Nygård har no oppdragsansvar for seks kommunar, mellom anna Stranda kommune.

Då det ikkje låg føre fleire saker til handsaming, vart møtet heva.

Inge Gjærde
leiar
(sign)

Anne Melgaard Tårn
medlem
(sign.)

Eva Rinde Habostad
medlem
(sign.)

Ole J. Sve
medlem
(sign.)

Sak 02/18 - Vedrørande KU-sak 07/17 og 11/17– Refusjonar Svemorka

Det vert synt til tidlegare handsaming i kommunestyret og kontrollutvalet.

Frå kommunerevisjonen ligg det føre utgreiing av 10.ds. vedkomande dei spørsmåla som kommunestyret har stilt, jfr. **vedlagde** kopi av utgreiinga med vedlegg 1 og 2.

Kontrollutvalssekretariatet har følgjande merknader til kommunerevisjonen si utgreiing:

1. Revisjonen avviser ikkje at kravet om refusjonar som er falt bort på grunn av sakshandsamingsfeil har eit refusjonsgrunnlag på inntil 35,1 mill. kroner. Det blir presisert at etter ein pålagd høyringsrunde, kunne grunnlaget og fordelinga bli endra. På den andre sida har kommunen gode argument for at verdiauknen er like stor som investeringa i slike saker.
2. Det er ikkje innbetalt refusjonar til kommunen med grunnlag i kapittel 18 i plan- og bygningslovas. Frå private (Orkla Foods Norge AS) er det innbetalt 17,2 mill. kroner. Av oppstillinga frå økonomisjefen blir 6,3 mill. kroner ført opp som inntekt til prosjektet «Avløp Sve-Berge». Kontrollutvalssekretariatet forstår det slik at dette beløpet inkluderer kostnadsbidraget på 3,6 mill. kroner som selskapet etter avtale datert 13.11.2015 skulle yte kommunen. Dette bidraget var eit frivillig økonomisk bidrag, og ikkje refusjon etter plan- og bygningslova. Vidare er ført opp 1,7 mill. kroner innbetalt til prosjektet «Veg Stabburet-Svemorka». Resten av innbetalinga, 9,1 mill. kroner, gjeld grunnkjøp og eleveforbygging, som ikkje kjem inn under refusjonsgrunnlaget.
3. Revisjonen finn det vanskeleg å talfeste dei økonomiske konsekvensane for kommunen og sjølvkostområdet, som følgje av tapte refusjonar. Årsaka er at det estimerte beløpet 35,1 mill. kroner kunne ha blitt redusert etter ein høyringsrunde, men også at prosjekta ikkje er delt opp og rekneskapsført på ein slik måte at det som kunne kome inn under refusjonsordninga, let seg skilje ut.
4. Revisjonen er likevel klar på at prosjektet «Avløp Sve-Berge» er ført på sjølvkost og inngår i berekningsgrunnlaget for kommunale gebyr på vatn og avløp, og at tap blir dekka av gebyr på sjølvkosttenestene vatn og avløp.
5. Prosjektet «Veg Stabburet Svemorka 2014» inngår ikkje i berekningsgrunnlaget for kommunale gebyr. Det betyr at tapte refusjonar må dekkjast over kommunen sitt driftsbudsjett.

6. I granskingsrapporten om prosessen VA-anlegg og veg Svemorka, lagt fram for kommunestyret 25.01.2017 (sak 003/17), var bortfall av rett til refusjonar eit av dei avvika som vart påpeika. I kommunestyrets vedtak i saka vart rådmannen pålagd å legge fram sak med tiltak som skal forebygge avvik omtala i kommunestyresaka. Rådmannen la fram slik sak med tittelen Kvalitet- og internkontroll til kommunestyremøtet 14. 12. 2017.

Kontrollutvalssekretariatet legg på denne bakgrunn saka fram for kontrollutvalet med slikt framlegg til **vedtak**:

Kontrollutvalet sender saka over til kommunestyret med slik
innstilling:

Kommunestyret tek saka til orientering

Bjørn Tømmerdal
dagleg leiar
Sunnmøre kontrollutvalsekretariat

Stranda kontrollutval

Vår saksbehandler:
Kurt A. Løvoll

Vår dato:
10.04.2018
Deres dato:

Vår referanse:
Deres referanse:

Vedrørande KU-sak 07/17 og 11/17– Refusjonar Svemorka

I KU-sak 07/17 – *Refusjonssak Svemorka jf. kommunestyrevedtak* vart følgjande vedteke:

Kontrollutvalet ber kommunerevisjonen undersøkje:

1. *Kva for refusjonar og anleggsbidrag kommunen har motteke ved prosjektslutt.*
2. *Kva for økonomiske følgjer bortfall av refusjonskrav vil få for kommunen og sjøkostområdet.*

I KU-sak 11/17 – Status vedkomande innbetalte refusjonar vedkomande anlegg i Svemorka, orienterte økonomisjefen om denne saka, og det vart då gjort greie for innbetalinger som var motteke.

I Kommunestyresak 026/17 låg det ved ei utgreiing utarbeidd av Bjørnar Andersen, og kvalitetssikra av advokatkontoret Judicia. Det går fram av saka at «Som følge av at anlegget vart «påstarta» før førebelse vedtak om refusjon vart gjort, er kravet om refusjonar falt bort».

Utgreininga konkluderer med at det kunne vore kravd refusjon for 3 delar:

Refusjonseining 1 – Tilkomstveg og vassledning frå høgdebassenget til Morkevegen

Refusjonseining 2 – Vassledning frå høgdebassenget til Berge

Refusjonseining 3 – Avløpsnett med tilhøyrande kummar

Her skal det leggjast til at det ikkje er alle utgifter det kunne vore kravd refusjon for. Jf. Plan og bygningslova §18-1 og §18-5 er det m.a. avgrensingar på at det ikkje kan krevjast for meirkostnader for vass- og avlaupsleidningar over ein viss storleik eller omfang.

Utgreiinga gir eit oppsett på moglege refusjonar ein kunne ha kravd dersom krav om refusjonar ikkje hadde falt bort. I sjølve saka går det fram at budsjetterte investeringar som kunne vore gjenstand for refusjonar utgjorde om lag 35,1 mill. kroner.

I vedlagte oppsett (vedlegg 1) frå økonomisjefen i Stranda kommune går det fram inntekter frå Orkla Foods Norge as på 17,2 mill. kroner eks. mva., men som det gjekk fram av saksutgreiinga frå rådmannen var det av dette 6,2 mill. kroner som kunne vurderast å vere innbetalt i høve refusjonsgrunnlaget.

- Rådmannen konkluderte i saksutgreiinga si med at i grove trekk kan ein «seie at Orkla har betalt sin del, mens mange andre kunne vore kravd refusjon av om saka hadde vore handtert på ein betre måte.»

Vi legg her ved oppsett på to prosjektrekneskap (vedlegg 2) vi har motteke. Det første viser brutto investeringsutgifter på 9,6 mill. kroner på «Veg Stabburet Svemorka 2014» i perioden 2014-2016. Her er inntektsført refusjon frå Orkla på 1,7 mill. kroner.

Det andre viser at det har blitt brutto utgiftsført 43,6 mill. kroner i investeringar på prosjektet «Avløp Sve-Berge» i perioden 2015-2017. Dette siste prosjektet er sett saman av både vatn og avlaup. I dette talet ligg ei utviding av prosjektet slik vi forstår det (og som ikkje ville ha kome inn under refusjonsordninga), og det har og medført at Orkla betalar inn 6,3 mill. kroner til dette prosjektet. Dette er ei auke på 1,8 mill. kroner, men denne auken gjeld ikkje den delen av dette prosjektet som eventuelt kunne vore omfatta av refusjonsordning (gjer at inntektene frå Orkla har auka til 17,2 mill. kroner). I tillegg er det slik vi forstår det utgiftsført investeringar som ikkje ville kome inn under ei eventuell refusjonsordninga då prosjektrekneskapet ikke tek omsyn til at der har vore investeringar knytt til større dimensjonar der meirkostnad ikkje ville kome inn under refusjonsordninga. Årsak til dette er at det ikkje var vedteke noko refusjonsprosjekt då ein første desse prosjektrekneska, og at det difor ikkje var naturleg å dele opp prosjekta på ein slik måte. Prosjektrekneskapet er mao ikkje verken tilsvarande eller delt opp på same måte som dei såkalla refusjonseiningane.

I saka som vart lagt fram frå rådmannen vart det som nemnt estimert om lag 35,1 mill. kroner som mogleg kunne kome inn under refusjonsordninga. Det er likevel ikkje slik at investeringane på 35,1 mill. kroner automatiskt kan sjåast på som grunnlag for refusjonar. Ei forslag til fordeling av så store investeringar skal sendast på høyring, og det skal gjerast vurderingar etter eventuelle merknadar i ei slik høyringsrunde. Dette kunne medføre at refusjonsgrunnlaget og eventuell fordeling vart endra. Vidare er det slik at refusjonsplikta er avgrensa til eventuell verdiauke på tomta, mao kva nytte investeringa har gitt. Mao må samla verdiauke på tomtene som det kan bli kravd refusjon for, minst vere tilsvarande eventuelt krav om refusjon. Her skal det likevel leggjast til at det etter vår vurdering ville lagt på grunneigarane å gje motsvar/motprov til eventuelle tal frå kommunen då det slik vi forstår det i utgangspunktet ligg føre ein såkalla «presumsjon» for at verdiaukene er like stor som investeringa i slike saker.

Det blir etter vår vurdering likevel vanskeleg å gje eit godt svar på spørsmål nr 2 frå kontrollutvalet. For det første er det ikkje gitt at det første estimerte beløpet hadde stått seg etter ei høyringsrunde og eventuelt skjøn. Men her kunne ein valt å legge den såkalla «presumsjonen» til grunn og gjort berekningar ut frå det. Det som likevel gjer det enda meir problematisk er at prosjekta ikkje er delt opp og rekneskapsført på ein slik måte at faktiske utgifter som eventuelt kunne kome inn under refusjonsordninga lett let seg skilje ut.

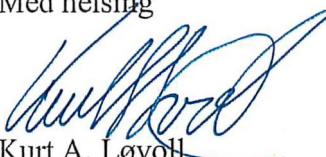
Det er uansett slik at prosjekt «Avløp Sve-Berge» er ført på sjølvkost og inngår i berekningsgrunnlaget for kommunale gebyr på vatn og avlaup. I den grad det oppstår tap på dei delane av dette prosjektet som ville kome inn under refusjonsordninga, vil mao ein økonomisk konsekvens av eit slikt tap vere at det blir dekka av gebyr på sjølvkosttenestene vatn og avlaup.

Prosjektet «Veg Stabburet Svemorka 2014» inngår ikkje i berekningsgrunnlaget for kommunale gebyr, og der blir renter og avdrag dekt av kommunen sitt driftsbudsjett. Det inneberer at eit eventuelt tap blir dekka over kommunen sitt budsjett.

Dette notatet er sendt til rådmannen til høyring. Rådmannen har ikkje merknader til notatet og skriv følgjande:

Brevet vert teke til orientering. Saka har vore grundig arbeidd med i administrasjonen og kvalitetssikra av advokatfirmaet Judicia. Rådmannen har ikkje noko meir å tilføye i saka.

Med helsing

Kurt A. Løvoll
konst. dagleg leiar

Kopi: Rådmannen i Stranda kommune

STRANDA KOMMUNE
ØKONOMISJEFEN

UTFAKTURERT ORKLA FOODS NORGE AS - SVEMORKA

Faktura nr:	Fakturadato:	Tekst:	Sum eks mva:	Mva:	Sum inkl. mva:
5007545	09.12.2015	Opparbeida tomt GBN 27/56	644 970	-	644 970
"	"	Tomt opparbeida av PLA-MEK Eigedom	249 281	-	249 281
"	"	Teknisk arbeid tomt PLA-MEK Eigedom	1 200 000	300 000	1 500 000
"	"	Del av friareal GBN 27/30	315 030	-	315 030
"	"	Dokumentavgift	60 232	-	60 232
		TOTALT	2 469 513	300 000	2 769 513
5007546	10.12.2015	Grunnkjøp fryseri	3 978 000	-	3 978 000
"	"	Erstatning OJS	1 350 000	-	1 350 000
		TOTALT	5 328 000	-	5 328 000
55009419	09.09.2016	Anleggsbidrag framføring av vann	3 600 000	-	3 600 000
		TOTALT	3 600 000	-	3 600 000
5008118	24.11.2016	Delkostnad veg	1 726 500	-	1 726 500
"	"	Delkostnad elveforebygging	1 345 000	-	1 345 000
"	"	Delkostnad vann	442 125	-	442 125
"	"	Delkostnad avløp	442 125	-	442 125
		TOTALT	3 955 750		3 955 750
Ikkje fakt.	n.a.	Anleggsbidrag avtale 20.06.2017	1 819 466	-	1 819 466
		TOTALT	1 819 466	-	1 819 466
TOTALT UTFAKTURERT			17 172 729	300 000	17 472 729

Fordelt på prosjekt:					
	6088	Avløp Sve-Berge	6 303 716	-	6 303 716
	6706	Veg Stabburet Svemorka	1 726 500	-	1 726 500
	6151	Elveforebygging Svemorka	1 345 000	-	1 345 000
	6020	Grunnkjøp	7 797 513	300 000	8 097 513
		Totalt	17 172 729	300 000	17 472 729

STRANDA KOMMUNE
ØKONOMISJEFEN

PROSJEKTREKNESKAP 6706 VEG STABBURET SVEMORKA 2014

		Regnskap 2014	Regnskap 2015	Regnskap 2016	Totalt Prosjekt 6706
Prosjekt:	6706 VEG STABBURET SVEMARKA 2014				
31950	AVGIFTER, GEBYR, LISENSAR	-	5 575	-	5 575
32300	VEDLIKEHALD, BYGGTENESTER, NYBYGG	41 650	1 435 616	-	1 477 266
32340	VEDLIKEHALD SOMMAR	-	6 176 989	241 000	6 417 989
32350	VEDLIKEHALD KUMMAR OG ANLEGG	-	1 122 990	-	1 122 990
32700	KONSULENTTENESTER	37 742	252 929	-	290 671
32701	JURIDISK BISTAND	-	79 949	-	79 949
34290	MVA PÅ VEDERLAG, MVA-PLIKTIGE KJØP (INV)	19 848	1 948 770	60 250	2 028 868
35000	RENTEUTGIFTER/LÅNEKOSTNADER	-	-	218 129	
	Sum utgifter	99 240	11 022 818	519 379	11 641 437
					-
37290	Komp. for mva kjøp utg. investering	-19 848	-1 948 770	-60 250	-2 028 868
37700	REFUSJONAR FRÅ PRIVATE	-	-	-1 726 500	-1 726 500
	Sum inntekter	-19 848	-1 948 770	-1 786 750	-3 755 368
					-
	TOTALT	79 392	9 074 048	-1 267 371	7 886 069

STRANDA KOMMUNE
ØKONOMISJEFEN

PROSJEKTREKNESIKAP 6088 AVLØP SVE-BERGE

		Regnskap 2015	Regnskap 2016	Regnskap 2017	Totalt Prosjekt 6088
Prosjekt:	6088 AVLØP SVE-BERGE				
30100	FASTLØN	-	369 891	309 668	679 558
30502	ANNA LØN - VAKTGODGJERSLE	-	1 057	-	1 057
30513	TREKKPLIKTIG KØYREGODTGJERING	-	31	-	31
30910	PENSJONSINNSKOT KLP	-	74 594	39 511	114 105
30990	ARBEIDSGJEVARAVGIFT	-	48 892	37 256	86 148
31000	KONTORMATERIELL	-	857	-	857
31150	MATVARER	-	256	273	529
31601	SKYSS- OG KØYREGODTGJERSLE	-	388	-	388
31603	KOST- OG DIETTGODTGJERSLE	-	1 080	-	1 080
31705	IKKJE OPPGÅVEPLIKTIG REISEUTGIFTER	-	2 595	-	2 595
31950	AVGIFTER, GEBYR, LISENSAR	9 070	12 088	52 872	74 030
32350	VEDLIKEHALD KUMMAR OG ANLEGG	-	23 720 503	14 661 661	38 382 164
32700	KONSULENTTENESTER	231 776	1 766 825	688 857	2 687 458
32701	JURIDISK BISTAND	109 013	108 134	15 350	232 497
32800	KJØP AV TOMT/GRUNNKJØP	-	1 206 694	146 710	1 353 404
35000	RENTEUTGIFTER/LÅNEKOSTNADER	-	271 035	530 607	
35001	MORARENTE	-	-	5 816	
	Sum utgifter	349 859	27 584 919	16 488 581	43 615 901
36201	GEBYRINNTEKTER	-	-	-41 582	
37700	REFUSJONAR FRÅ PRIVATE	-	-4 484 250	-1 819 466	-6 303 716
	Sum inntekter	-	-4 484 250	-1 819 466	-6 303 716
	TOTALT	349 859	23 100 669	14 669 115	37 312 185

Sak 03/18 - Eigarskapskontroll for ÅRIM (Ålesundregionens interkommunale miljøselskap IKS) på vegne av Ålesund kommune. Kunnskapsdeling med Stranda kommune.

Vedlegg:

Eigarskapskontroll - Ålesundregionen interkommunale miljøselskap IKS som pdf fil.

Bakgrunn

Rapporten har bakgrunn i ein prosjektplan vedteke av kontrollutvalet i Ålesund kommune. Rapporten vart behandla av Ålesund bystyre 22. mars 2018.

Ein selskapskontroll er delt i to komponentar - eigarskapskontroll og forvaltingsrevisjon. Eigarskapskontroll er den obligatoriske delen og inneber vurderingar av eigarskapsutøvinga og forhold som vedkjem rapportering og informasjonsflydd frå eit eigarperspektiv. Forvaltingsrevisjon er ein frivillig del av ein selskapskontroll. Den kan omfatte vurderingar av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og verknader ut frå vedtaket og føresetnadene til kommunestyret.

Det er levert to rapportar. Denne rapporten omhandlar eigarstyringa. Forvaltingsrevisjonsrapporten vil bli behandla seinare.

Rapporten er send på høyring til ÅRIM og rådmannen. Høyringssvar framgår av forord og vedlegg.

Rapporten

Det foreligger no ein omfattande rapport som klargjer mange sider som kommunerevisjonen anser relevant i forhold til å gi ei vurdering av korleis Ålesund kommune forvaltar eigarskapen sin av ÅRIM

Det gjennomgående temaet og fokuset for rapporten, er om eigarstyringa er god. God eigarstyring slik den er konkretisert i rapporten, melder at det inneber å føre kontroll med eigarinteressene sine. I dette ligg det at det er innført rutinar, altså etablert ein struktur som denne kontrollen blir utøvd gjennom og at den blir gjennomført. Denne strukturen kjem gjerne til uttrykk i eigarskapsmelding.

I tillegg til ei god eigarskapsmelding, inneber ei god eigarstyring at den blir utøvd i tråd med vedtaket til bystyret og føresetnader, aktuelle lovreglar og ikkje minst etablerte normer for god eigarstyring og selskapsleiing.

I rapporten er det framstilt saker som er lagde fram for politisk behandling. Både vedtaka og deler av saksframstillinga gir føresetnadene.

Det er peikt på ei rekke aktuelle lovreglar, som ein må tru at all god eigarar må meine er særleg viktige å overhalde.

KS sine tilrådingar for selskapsstyring er lagt til grunn som gode etablerte normer for eigarstyring.

Rapporten melder også at etablerte normer for god selskapsleiing melder at god kommunikasjon i alle ledd frå eigar, styrte, leiing og tilsette, er eit allment omtykt kjenneteikn på organisasjonar som har ei god styring mot å nå måla sine.

Om ÅRIM

Rapporten gir først ei oversikt over historikken til ÅRIM. Den melder føresetnadene til bystyret for å vere med i eit interkommunalt samarbeid med dei andre kommunane på Nordre Sunnmøre innan avfallsområdet.

Tenestene som ÅRIM leverer kan grovt delast inn i renovasjon, slam, miljøstasjon, mobil miljøstasjon, returpunkt, informasjon og haldningsskapande arbeid. Selskapet har ein stor oppgåveportefølje, og den framgår som vedlegg til rapporten.

ÅRIM er regulert av ei rekke lover, reglar og føringar, og det er vurderinga til kommunerevisjonen at selskapet er veldrive og godt kjent med det regelverket som regulerer selskapet.

Kommunerevisjonen vurderer det også slik, at frå danningen av ÅRIM i 2009 og fram til i dag, så har selskapet i all hovudsak utvikla seg i tråd med intensjonane. Ei viktig årsak til opprettิงa av selskapet, var at ein så for seg at framtida for avfallsbransjen ville bli krevjande, med ei stadig omstilling som ville krevje betre kompetanse. Dette blir peikt på at dette framleis gjeld.

ÅRIM har ein stor oppgåveportefølje, og er i ein bransje med ei stor teknologiutvikling og stadige vesentlege endringar i rammevilkåra av regulerande styresmakt. Kommunerevisjonen vurdering er at selskapet er tilpassingsdyktig i forhold til dette. Styret, dagleg leier og dei tilsette, er etter deira syn kunnskapsrike og utviklingsorienterte i forhold til oppgåvene dei skal løyse. Vidare at selskapet verkar godt organisert med ein profesjonell kommunikasjon med omverda.

Om eigarstyring

Rapporten klargjer også eigarstyringa av ÅRIM med utgangspunkt i styringsorgana, styringsdokumenta og kommunikasjonen mellom ÅRIM og Ålesund kommune. Når det gjeld kommunikasjonen, så er det skilt mellom styring- og samarbeidskommunikasjon, der ein i forhold til sistnemnde tenkjar på leverandør- og kunderollar som dei har ovanfor kvarandre. Det er også sett på kommunikasjonen som har vore i forhold til Tafjord Kraftvarme AS, som saman med ÅRIM og Binga Næring er sentrale innanfor avfallshandtering i Ålesundsregionen.

Styringsorgana

Styr til ÅRIM framstår etter vurderinga til kommunerevisjonen som profesjonelt og aktivt. Det blir peikt på at det er breitt samansett, og reflektere det politiske og administrative fokuset i forhold til samansettinga av styre som blei trekt opp i den siste eigarskapsmelding til Ålesund kommune.

KS tilrår å setje av tid til kompetanseutvikling gjennom opplæring eller eigarskapsseminar for alle folkevalte i løpet av dei første 6 månadene og etter 2 år, og at det jamleg blir gjennomført eigarmøte mellom representantar frå eigar, styrt og dagleg leier. Den generelle politikaropplæringa for ein ny valperiode blir ikkje vurdert som tilstrekkeleg for dei som har verv i eit representantskap. Det blir likevel peikt på at det er svært sentrale politikarar som forvaltar desse posisjonane i ÅRIM, så i forhold til eigarskapsutøvinga av ÅRIM kan det vere mindre relevant. Om ein derimot vurderer den samla portefølje av alt eigarskap i alle kommunane på Sunnmøre, bør ein kanskje vurdere å gi Sunnmøre Regionråd ei rolle i samanheng med opplæring av nye folkevalte i forhold til eigarstyringa.

I tillegg til opplæring, antyder også kommunerevisjonen at det bør gjerast eit framstøyt mot regionrådet med sikt på å avklare om dei kan hospitere interkommunale arenaer for å utarbeide eigarskapsmelding. Det kan vere med på å synligjøre eventuelle ulike vurderingar om kva som bør vektleggjast i eigarskapsmelding, samt vere med på å skape eit grunnlag for ei felles forståing i forhold til utviklinga til selskapa. I dette ligg også ei vurdering av korleis ein eventuelt bør formalisere og koordinere eigarmøte (ein uformell arena) mellom selskapa og dei av eigarane som er medlemer i regionrådet.

Når det gjeld rolla til rådmannen i eigarstyringa, så presisare kommunerevisjonen at det etter synet deira er viktig at administrasjonen er involvert for å sikre god kontinuitet, men at det kanskje også bør gjerast somme tydelege avklaringar i forhold til dei ulike rollane.

Styringsdokumenta

Kommunerevisjonen melder at Ålesund kommune har ei god og omfattande eigarskapsmelding. Den trekkjer opp generelle prinsipp, og gir ein oversikt over alle selskapa som kommunen har ein eierdel i. Det er mange selskap og det gir ei omfangsmessig avgrensing i forhold til at den aleine kanskje ikkje er tilstrekkeleg for å utøve eigarskap for dei større selskapa. Det som går fram om ÅRIM spesifikt, er ei forventing om at selskapet driv effektivt, og synleggjør stordriftsfordelar som held avgifta på dagens nivå. Vidare at selskapet skal vere ein pådrivar for å få fram solid kunnskap om gode miljøloysingar, og ha grundige prosessar når det gjeld endringar.

Representantskapet i ÅRIM la fram ein langsiktig strategiplan. Den einskilde eigarkommunen og allmenheten, blei i denne prosessen etter synet til kommunerevisjonen involvert på ein god måte i forhold til det å trekkje opp dei opp lange utviklingslinjene for avfallshandtering for Ålesundsregionen. Strategiprosessen med ein høyningsrunde gav etter vurderinga deira representantskapet eit breitt vedtaksgrunnlag. Det blir peikt på at representantskapet einstemmig valde ein strategi som i all hovudsak var samanfallande med vedtaket i bystyret.

Strategiplanen er etter synet til kommunerevisjonen eit godt eigna reiskap for selskapsstyring. Dei melder at eigarskapsmelding og strategiplanen utfyller kvarandre på ein god måte i forhold til ÅRIM. Ei eigarskapsmelding kan ikkje vere detaljert i forhold til kvart selskap. Det ville gitt eit omfattande dokument, og krevje ein heller kapasitet og kompetanse av dei som skal utarbeide den. Kommunerevisjonen anser også erfaringa med ÅRIM sin strategiprosess som så god, at det bør vurderast å stille krav til ein strategiplan i eigarskapsmelding for dei selskapa der kommunen har ein vesentleg eierdel. Det blir også peikt på at det er viktig at denne strategiplanen blir forankra i det organet som utøver eigarstyring for kommunen, altså kommunestyret.

På bakgrunn av ovanståande legg ein saka fram for kontrollutvalet med forslag om slike

vedtak:

Kontrollutvalet tek saka til orientering.

Bjørn Tømmerdal
Dagleg leiar
Sunnmøre kontrollutvalsekretariat

Sak 04/18 - Oppdatering angående eigarskapskontroll av Stranda Energi AS, Stranda Eigedomsselskap AS og Byrg Kompetanse AS.

Vedrørende eierskapskontroll Stranda - status

Etter gjennomført korrespondanse vedrørende oppstart og avklaring av ramme for kontrollene er det avholdet møte med styreleder og daglig leder i Byrg Kompetanse AS. Dokumentasjon som ble lovet er deretter mottatt.

Det samme gjelder Stranda Eigedomsselskap AS der møte også er holdt. Etterspurt dokumentasjon ble mottatt 9. april fra eigedomsselskapet.

Når det gjelder Stranda Energi AS er det berammet møte med daglig leder mandag 16.ds.

Som vi tidligere såvidt har omsnakket kan det synes hensiktsmessig å innarbeide eierskapskontrollen i ett og samme dokument. Som ledd i ferdigstilling før utsendelse til gjennomsyn ønsker jeg en gjennomgang med med ordfører og rådmann. Dette møtet er ennå ikke berammet.

Jeg skulle tro at rapportutkastet mv. skulle være klart fra min side i løpet av første halvdel av mai d.å., muligens litt tidligere.

Kjetil Kvammen
Juridisk rådgiver
Sunnmøre kontrollutvalsekretariat

Sak 05/18 - Årsrapport 2017 Skatteoppkrevjaren i Stranda kommune.

Sjå vedlagte rapport frå Skatteoppkrevjaren i Stranda kommune. Kontrollutvalet i Stranda kommune står som kopi på denne rapporten og den legges fram for utvalet uten nokon sakshandsaming. Hvis kontrollutvalet ynskjer å kommentere eller ta opp eit eller fleire høve ved rapporten står, kontrollutvalet fritt til å gjere dette.

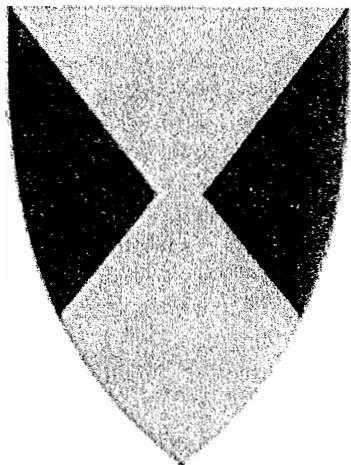
På bakgrunn av ovanståande legg ein saka fram for kontrollutvalet med forslag om slikt

vedtak:

Kontrollutvalet tek saka til orientering.

Bjørn Tømmerdal
dagleg leiar
Sunnmøre kontrollutvalsekretariat

Årsrapport for 2017

**Skatteoppkrevener i
Stranda kommune**

1. Generelt om skatteoppkreverens virksomhet	3
1.1 Skatteoppkreverkontoret – organisering, ressurser og kompetanse.....	3
1.2 Internkontroll	4
1.3 Skatteinvalg	5
1.4 Skattekontorets kontroll av skatteoppkreverfunksjonen	5
2. Skatteregnskapet.....	6
2.1 Avleggelse av skatteregnskapet	6
2.2 Vurdering av skatteinngangen	6
2.3 Margin	7
3. Innfording av krav	7
3.1 Restanseutviklingen.....	7
3.2 Innfordingens effektivitet.....	9
3.3 Særnamskompetanse.....	9
4. Arbeidsgiverkontroll.....	9
4.1 Organisering av arbeidsgiverkontrollen	9
4.2 Planlagte og gjennomførte kontroller.....	10
4.3 Resultater fra kontrollene.....	10
4.4 Vurdering av kontrollaktiviteten.....	10
4.5 Samarbeid med andre kontrollaktører	10
4.6 Gjennomførte informasjons- og veiledningstiltak.....	10

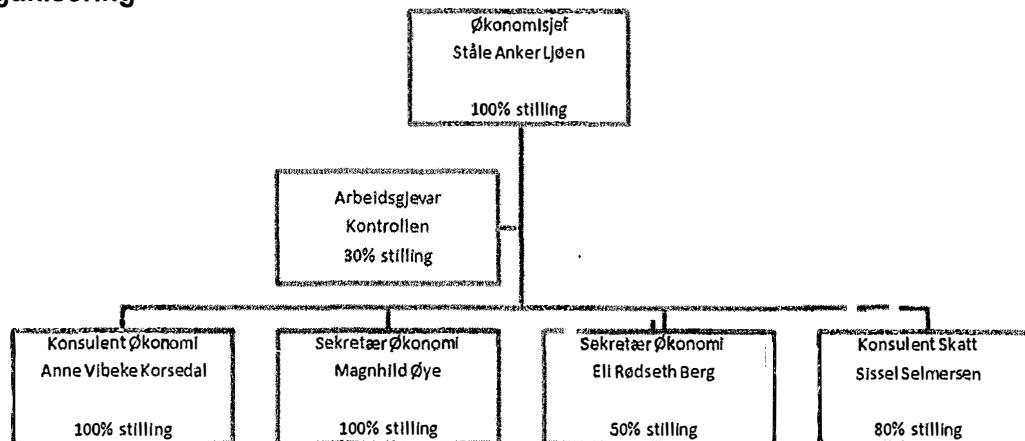
1. Generelt om skatteoppkreverens virksomhet

Skatteoppkreverne skal i henhold til Skatteoppkreverinstrukturen § 2-9 nr. 1 utarbeide en årsrapport i samsvar med retningslinjer gitt av Skattedirektoratet. I henhold til § 3-3 nr. 2 skal skatteoppkreveren også utarbeide et årsregnskap som vedlegges årsrapporten.

Årsrapporten skal omhandle hvordan oppgavene skatteregnskap, innkreving og arbeidsgiverkontroll er ivaretatt ved skatteoppkreverkontoret.

1.1 Skatteoppkreverkontoret – organisering, ressurser og kompetanse

Organisering

Ressurser

For 2017 er det 1 årsverk ved skatteoppkreverkontoret som benyttes til skatteoppkreverfunksjonen.

Tabellen viser ressursbruk ved skatteoppkreverkontoret, fordeling av årsverk per område

	Årsverk	%-andel fordelt
Skatteregnskap	0,3	30 %
Innfording	0,3	30 %
Arbeidsgiverkontroll	0,3	30 %
Administrative oppgaver	0,1	10 %
SUM	1	100 %

Vurdering av ressurssituasjon og kompetanse

Økonomisjefen er tillagt funksjonen som skatteoppkrevjar. Økonomisjefen er dessutan ansvarleg for å utarbeide/koordinere budsjett og økonomiplan, for økonomioppfølging og rapportering, og for finansforvaltninga til kommunen.

Stranda kommune bruker 60 % stilling til skatteoppgåver. I tillegg bruker økonomisjefen om lag 10 % av arbeidstida til skatteoppkrevjarsfunksjonen, og kommunen disponerer dessutan om lag 0,3 årsverk i den interkommunale arbeidsgjeverkontrollen. Til saman bruker kommunen såleis om lag 1 årsverk på arbeid med skatteinnkrevjinga.

Vi viser til instruks for skatteoppkrevjarar, og gjev følgjande utgreiling om arbeidet ved skatteoppkrevjarkontoret i rekneskapsperioden.

Innkrevjingsarbeid og føring av skatterekneskapen ligg til konsulentstillinga.

Arbeidsgjevarkontrollen står for informasjon og rettleiing i samband med kontollar. Generell informasjon og rettleiing har skatteoppkrevjaren ansvar for. Det blir gitt informasjon om reglar og retningsliner til alle nye arbeidsgjevarar.

Kontorkontrollen er det skatteoppkrevjarkontoret sjølv som står for. Det førast kontroll med at pliktige oppgåver blir levert til rett tid, og at dei er fullstendig og korrekt utfylte. Arbeidsgjevarar som sender mangelfulle eller feil utfylte oppgåver, får tilbakemelding om dette. Det blir vidare ført kontroll med at betalinga skjer til rett tid. Kontorkontrollen blir utført løpende etterkvart som oppgåver og innbetalingar kjem inn.

Stillinga som kontoret disponerer til skatteoppgåver er nok til å utføre det daglege arbeidet med skatteinnkrevjing og føring av skatterekneskapen. Vi vurderer ressurssituasjonen ved kontoret som tilfredsstillande. I tillegg til at skatteoppkrevjar og konsulent har eit nært samarbeid i ulike skattespørsmål, har medarbeidarane ved avdelinga også fått opplæring i å handtere fleire oppgåver som gjeld skatt.

Den ressursen som kommunen disponerer, i den interkommunale arbeidsgjevarkontrollen, har ikkje vore tilstrekkeleg til å nå målet om at 5% av totalt antal arbeidsgjevarar i kommunen skal kontrollerast.

1.2 Internkontroll

1.2.1 Fullmakter og tilgangar

Ståle Anker Ljøen – skatteoppkrevjar har roller i Sofie som leiar.
 Sissel Selmersen – konsulent skatt har roller i Sofie som leiar.
 Anne Vibeke Korsedal – avlastning skatterekneskap.
 Magnhild Øye – avlastning skatterekneskap.
 Sølvi Ringset – avlastning skatterekneskap.

1.2.2 Bankfullmakter

Fullmakt for disponering av konto i Nordea Bank Norge ASA.

- Ståle Anker Ljøen
- Sissel Selmersen
- Magnhild Øye
- Anne Vibeke Korsedal
- Sølvi Ringset

1.2.3 Bankavstemming

Avstemming vert gjennomført minimum ein gong pr. veke. Skjema for bankavstemming vert brukt. Kontoutskrift og hovedboksrapport blir tatt ut. Arkivering i perm for dagsoppgjer.

1.2.5 Oppfølging av inn- og utbetalingar

Uidentifiserte innbetalingar blir fanga opp via arbeidslista og blir fortløpande plassert på rett plass. Innbetalingar som ikkje automatisk blir plassert, blir fortløpande plassert mot krav. Utbetalingar blir tatt fortløpande og gjennomført etter rutine for utbetaling.

1.2.6 Rekneskapsavstemming ved periodisk oppgjer

Utførast innan den 10. i påfølgande månad.

Rutine for periodeavslutning i SOFIE ligg på portalen.

1.2.7 Oppfølging av arbeidslister

Arbeidslista i Sofie er under dagleg oppfølging.

1.2.8 Forfalte krav

Forfalte krav blir fanga opp via arbeidslista og forfalte aktivitetar.

1.2.9 Arbeidsgjevarkontroll

Interkommunal arbeidsgivarkontroll.

Stranda kommune er med i Interkommunal samarbeidsgruppe om arbeidsgjevarkontroll. Dette er eit samarbeid mellom kommunane Ålesund, Giske, Haram, Hareid, Herøy, Norddal, Sande, Sandøy, Skodje, Stordal, Stranda, Sula, Ulstein, Volda, Ørskog og Ørsta.

Ålesund kommune er vertkommune.

1.2.10 Manuelle endringsavrekning

Blir tatt hand om fortløpende. Rutine og veiledning på Sofieportalen blir fulgt. Ny avrekning vert sendt skattytar saman med brev frå Skattekontoret. Kopi til Skattekontoret.

1.2.11 Dokumentasjon og arkivering av rekneskapsbilag

Rekneskapsbilag blir arkivert etter rutine for dokumentasjon og arkivering av bilag.

1.3 Skatteutvalg

Ingen saker til behandling i 2017.

1.4 Skattekontorets kontroll av skatteoppkreverfunksjonen

Skattekontoret har gjennomført **stedlig kontroll** av skatteoppkreverfunksjonen, jf. rapport datert 23.05.2017.

Det er ved denne kontrollen ikke gitt pålegg, anbefalinger, eller avdekket forhold som bør forbedres.

Skattekontoret har gjennomført **kontorkontroll** 13.07.2017. Pålegg og anbefalinger som følge av denne kontorkontrollen:

Avstemming av arbeidsgiver ikke gjort i 2016 og hittil (13.07.2017). Periodisk avvikskontroll blir nå foretatt etter hver termin.

Andre forhold:

En arbeidsgiver har betalt forskottstrekket 27.07.2016. Kan ikkje sjå at avregning 2015 er avrekna på nytt etter 22.06.2016, ser heller ikkje ut som nekta beløp er med i avrekninga. Saka avsluttet.

Nektet godskrift forskuddstrekk:

Varsel om nekting for avregning 2014.

Sum forskottstrek LTO er kr 361 885 for aid 15305688 og sum betalt f.trekk er kr 327 872. Avstemt f.trekk er kr – 34 013.

Vi kan ikkje fastslå at dette er trekk som er godskrive aid 13348513 utan å foreta boketersyn. Ho står oppført med adresse på Stranda, men her bor ho ikkje. Ny adresse ukjent. Det kan tillegges en andel av manglante trekk ifht sum trekk. Beløpet vil bli såpass lite at SKO foreslår å avslutte saka.

Foretaket er sletta 22.06.2016.

Aktoid 13348513 for 2015, mangler SKO oppdatert adresse for varsling og ønsker å følge Skatteetaten sitt forslag: *Uebtalt forskuddstrekk 2015 for arbeidsgiver er ifølge SOFIE et mindre beløp for 2.termin, mens hele 3.termin gjenstår. Av amelding for arbeidsgiver og denne aktør er det innberettet kr 6 826 for mai og samme beløpet for juni 2015, i alt kr 13 652. Dette beløpet vil etter vår mening kunne bli gjenstand for nekting for denne aktør for 2015.*

Aktør var skattepliktig til Oslo for 2015, og fikk opprinnelig til gode ca kr 18 000, det ble så motregnet restskatt for 2014, slik at hun fikk utbetalt ca kr 10 000 i oktober 2016. Ettersom vedkommende ikke har adresse i Norge lenger, vil det bli vanskelig å nå fram med varselsbrev.

Ut fra den tid som har gått, beløpets størrelse, at aktør har fått et større tilgodebeløp for 2015 som kan bli vanskelig å kreve inn, og at aktør ikke har kjent adresse lenger, mener vi at det ikke har noen hensikt å gå videre med denne saken. Ettersom det ble varslet nekting for 2014 innen rimelig tid, men ikke fulgt opp når tilsvarende forhold oppsto for 2015, mener vi det uansett er litt sent å sende varsle nå om nekting for forskuddstrekk i lønn som ble utbetalt for over 2 år siden.

Uidentifiserte inntektsmottakere:

2016:

Aid 8089337 har 1 inntektsmottaker på lista som gjeld periode 7/2016 og 8/2016. SKO har fått tilbakemelding med arb.giver at SY slutta før ho fikk levert skattekort. Ho reiste plutselig.

2017:

Aid 15302413 har 1 inntektsmottaker på lista som gjeld periode 6/2017. SKO har sendt brev 24.09.2017 og ber om at a-melding blir rettet. Avventer svar.

Herreløse poster:

2 beløp som gjeld overskytende forskudd 2012. Kr 213 og kr 1584. Beløpa er plassert mot Motpost herreløse innbetalinger – 2017 og var med på periodisk oppgjør 9/2017.

2. Skatteregnskapet

Skatteoppkrevverens arbeid med skatteregnskapet innbefatter regnskapsføring, regnskapsavleggelse, behandling av inn- og utbetalinger, krav, periodisk oppgjør og fordeling til skattekredittorene.

2.1 Avleggelse av skatteregnskapet

Skatteoppkrevjaren i Stranda kommune bekrefter at skatteregnskapet for 2017 er ført, avstemt og avgjort i samsvar med gjeldende forskrifter og retningslinjer, jf. Instruks for skatteoppkrevere av 8.april 2014 § 3-3 nr. 2.

Arsregnskapet for 2017 følger som vedlegg til årsrapporten og er signert av skatteoppkrevjaren.

2.2 Vurdering av skatteinngangen

Det vedlagte årsregnskapet viser skatteinngangen for regnskapsåret 2017. Det har vært en nedgang i total skatteinngang fra 2016 til 2017 på NOK 10.750.000.- Hovedgrunnen er nedgang i innbetalt fra upersonlige skattytere. Det er allikevel en økning i fordelt til kommunen på NOK 3.600.000.- Dette er over budsjett i Stranda kommune, og noe vi sier oss fornøyd med.

Total skatte- og avgiftsinngang i forhold til foregående regnskapsår

Sjå rapport: Årsregnskap-kommune-sammendrag.

Kommunens andel av skatteinngangen i regnskapsåret

Kommunen sin andel av total skatteinngang i 2017 var 23,5%. Dette var en økning fra 22,3% i 2016. Stranda kommune sier seg fornøyd med at kommunen sin andel av totalt proveny øker.

2.3 Margin

Ved hvert periodiske oppgjør i inntektsåret og de seks første månedene i året etter inntektsåret skal skatteoppkrever holde tilbake en bestemt prosent av innbetalt forskuddstrekk og forskuddsskatt som margin. Marginen skal brukes til oppgjør med skattytere som får til gode skatt ved avregning.

Tabellen under viser marginavsetning for inntektsårene 2016 og 2017.

	per 31.10.2017 (inntektsåret 2016)	per 31.12.2017 (inntektsåret 2017)
Innestående margin	1 589 669	34 249 730
For mye avsatt margin	1 589 661	
For lite avsatt margin		
Prosentsats	10	10

Kommentarer til marginavsetningen

Formye avsatt margin for inntektsår 2016 kr 1 589 661,- I 2015 var det for lite avsatt i margin. Utført korrigering i avsetning fra 2015 til 2016 er tilfredsstillende.

3. Innfordring av krav

I henhold til skatteoppkreverinstruksen § 4-3 skal innfordring iverksettes uten unødig opphold etter forfall, og gjennomføres etter en helhetlig vurdering. Ved vurdering av innfordrlngstiltak skal skatteoppkreveren legge avgjørende vekt på tiltak som enkeltvis eller samlet bidrar til at oppgjør kan skje hurtig og effektivt, samtidig som det overfor skyldner blir utvist den hensynsfullhet og varsomhet som forholdene tillater.

3.1 Restanseutviklingen

Totale restanser og berostilte krav

Tabellen viser totale restanser og berostilte krav for 2017 og 2016, samt endring fra i fjor for restanse og berostilte krav.

Skatteart	Restanse 31.12.2017	Herav berostilt restanse 31.12.2017	Restanse 31.12.2016	Herav berostilt restanse 31.12.2016	Endring i restanse	Endring i berostilt restanse
					Reduksjon (-) Økning (+)	Reduksjon (-) Økning (+)
Sum restanse pr. skatteart	11 847 352	106 890	11 881 939	159 056	-34 587	-52 166
Arbeidsgiveravgift	807 610	0	903 295	0	-95 685	0
Artistskatt	0	0	0	0	0	0
Finansskatt	0	0				
Forsinkelsesrenter	444 053	0	335 867	0	108 186	
Forskuddsskatt	108 097	0	97 999	0	10 098	
Forskuddsskatt person	1 319 734	50 471	1 227 543	102 471	92 191	-52 000
Forskuddstrekk	2 238 576	0	2 100 659	0	137 917	
Gebyr	0	0	0	0	0	0
Innfordringsinntekter	135 261	0	149 669	0	-14 408	0
Inntekt av summarisk fellesoppgiør	0	0	0	0	0	0
Kildeskatt	0	0	9 761	0	0	-9 761
Restskatt	876 435	0	484 736	0	391 699	0
Restskatt person	5 610 759	56 419	6 572 410	56 585	-961 651	-166
Tvangsmulkt	306 827	0	0	0	306 827	0
Sum restanse diverse krav	0	00	0	0		
Diverse krav	0	0	0	0		
Sum restanse pr. skatteart inkl. diverse krav	11 847 352	106 890	11 881 939	159 056	-34 587	-52 166

Kommentarer til restansesituasjonen og utviklingen i restanser

Totalt har vi en nedgang i restansene fra 2016 til 2017 på kr 34 587. Nedgang i berostilte krav fra 2016 til 2017, på kr 52 166.

Størst nedgang er for restskatt person, kr 961 651.

Skatteoppkreveren sier seg fornøyd med denne utviklingen.

For føretak som er sletta har det vorte avskrive totalt kr 666 300 i 2017.

Ingen ettergivelses saker i 2017.

Ingen summariske avskrivninger i 2017.

Restanser eldre år

Tabellen viser totale restanser eldre år og restansene på restskatt person for de samme årene.

Inntektsår	Sum restanse (døbet)	Herav skatteart "Restskatt – person"
2015	751 955	177 016
2014	650 194	284 464
2013	879 587	629 747
2012 – 19XX	6 405 826	-----

Kommentarer til restanser og restanseoppfølgingen for eldre år

Antall krav som var foreldet pr. 31.12.2017: **12**

Samlet beløp på krav som var foreldet pr. 31.12.2017: **1 147 181**

Sjå vedlegg: *Restanseliste – forelda krav*

Periode 01.01.2006 – 31.12.2017

Skatteoppkrever har ikke gjennomgått rapporten "Restanseliste – forelda krav" dato t.o.m. 31.12.2017.

3.2 Innfordringens effektivitet

Vurdering av resultatet pr. 31.12.2017

Skatteoppkreveren sier seg fornøyd med samlet resultat for 2017.

Vurdering av sammenheng mellom aktivitet og resultat

Aktiviteten har vært noe ustabil over året som følge av at konsulent skatt Brynjar Muren sluttet i stillingen i juni 2017, og ikke ble erstattet med ny tilsatt konsulent skatt Sissel Selmersen før 1. november 2017. I perioden hvor kontoret manglet fast tilsatt konsulent skatt ble oppgavene gjennomført på et minimum av skatteoppkrever og konsulent økonomi Anne Vibeke Korsedal. Sett opp mot denne bemanningsutfordringen sier vi oss fornøyd med resultatet for 2017. Alle resultatkrav nedfelt av Skatt-Midt for 2017 ble oppfylt.

Skatteoppkrevers eventuelle tiltak for å bedre effektiviteten i innfordringen.

Bemanningsituasjonen er tilfredsstillende fra og med november 2017.

Omtale av spesielle forhold

Ingen forhold å kommentere.

3.3 Særnamskompetanse

Kontoret nyttar seg av særnamskompetanse og tek alle utleggsforretningene sjølv.

4. Arbeidsgiverkontroll

4.1 Organisering av arbeidsgiverkontrolle

Stranda kommune er med i Interkommunal samarbeidsgruppe om arbeidsgjevarkontroll. Dette er elt samarbeid mellom kommunane Ålesund, Giske, Haram, Hareid, Herøy, Norddal, Sande, Sandøy, Skodje, Stordal, Stranda, Sula, Ulstein, Volda, Ørskog, og Ørsta. Ålesund kommune er vertkommune.

4.2 Planlagte og gjennomførte kontroller

Antall planlagte kontroller for 2017 var 13. Dette utgjør 5 % av totalt antall opplysningspliktige i kommunen.

Antall kontroller ble korrigert til 10 underveis i 2017 (september).

Antall gjennomførte kontroller i 2017 var 7. Dette utgjør 2,7 % av totalt antall opplysningspliktige i kommunen.

Antall gjennomførte kontroller i 2016 var 7.

4.3 Resultater fra kontrollene

Totalt antall kontroller 7. Kontroller med avdekket beløp 0.

Målet om å kontrollere 5% av totalt antall arbeidsgivere i kommunen er ikke nådd.

4.4 Vurdering av kontrollaktiviteten

Arbeidsgiverkontrollen opplyser at de har hatt store utfordringer med mange nyansettelser (4 stk) i 2017 som har vært og fortsatt er i opplæringsprosess. I tillegg 3 stk som er ute i ekstern opplæring som har bundet ressurser. Det har også vært noe langtidssykefravær.

Kontrollen har hatt for knappe ressurser i forhold til antall kontroller.

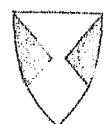
Skatteoppkrevjaren i Stranda kommune er ikke fornøgd med resultatet av arbeidsgjevarkontrollen sitt arbeide. Det vil verte vurdert å gå ut av det interkommunale samarbeidet og i staden gjennomføre arbeidsgjevarkontrollen på eiga hand.

4.5 Samarbeid med andre kontrollaktører

Ikkje aktuelt.

4.6 Gjennomførte informasjons- og veiledningstiltak

Arbeidsgivarkontrollen hadde 2 dager med fellesaksjon spredd over flere kommuner. Stranda kommune var representert med 0,5 DV.

STRANDA KOMMUNE
SKATTEOPPKREVJAREN
6200 STRANDA

Sted/dato: Stranda, 19/01 - 2018

Skatteoppkreverens signatur

Vedlegg: Årsregnskapet for 2017
Vedlegg til årsregnskapet
Restanseliste – forelda krav

Vedlegg til årsregnskapet for 2017

Årsregnskapet er avgjort etter kontantprinsippet. Årsregnskapet viser skatter og avgifter mv som er innbetalt i løpet av regnskapsåret.

Innbetalte skatter og avgifter mv er fordelt til kommunen, fylkeskommunen, folketrygden og staten (skattekreditorene), etter gjeldende fordelingstall.

Sumlinjene i årsregnskapet:

- **Likvider**

Likvidene i skatteregnskapet består av bankbeholdning for skatt og eventuelt kontantbeholdning.

- **Skyldig skattekreditorene**

Fordelingsoppkjøret til skattekreditorene for desember, står som gjeld i balansen pr. 31.12. Skatteoppkreveren skal utbetale fordelingsoppkjøret til skattekreditorene senest 10. januar.

Dersom dette er et positivt beløp, har skatteoppkreveren en fordring på skattekreditorene. Skattekreditorene skal innbetale dette beløpet til skatteoppkreveren senest 20. januar.

- **Skyldig andre**

Dette beløpet består av uidentifiserte og uplasserte innbetalinger, som ikke er fordelt til skattekreditorene pga mangelfull informasjon fra den som innbetalter.

- **Innestående margin**

Ved hvert periodiske oppgjør i inntektsåret og de seks første månedene i året etter inntektsåret skal det holdes tilbake en bestemt prosent av innbetalt forskuddstrekk og forskuddsskatt som margin. Marginen skal nytties til oppgjør med skattytere som får til gode skatt ved avregning.

- **Udisponert resultat**

Dette skal være et lite beløp som skyldes øreavrunding i skatteregnskapssystemet.

- **Innbetalte skatter og avgifter, Renter, Innfordring**

Dette beløpet er innbetalt arbeidsgiveravgift, finansskatt, forskuddstrekk fratrukket marginavsetning, forskuddsskatt for personlige og upersonlige skattytere, restskatt og overskytende forskudd for personlige og upersonlige skattytere, kildeskatt, tvangsmult samtidig med renter og gebyrer.

- **Fordelt til skattekreditorene**

Dette er innbetalte skatter og avgifter, renter og gebyrer som er fordelt til skattekreditorene i henhold til gjeldende fordelingstall.

- **Krav som er ufordelt**

Dette skal være et lite beløp som skyldes øreavrunding i skatteregnskapssystemet.

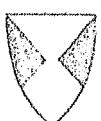
- **Videresending plassering mellom kommuner**

Dette gjelder innbetalinger i mellomregning med andre kommuners skatteregnskap.

Årsregnskap - kommune - sammendrag

Utvalegskriterier: Komm nr: '1525', Ar: '2017', Hovedbokstype: 'K'

	Valgt år	Forrige år
Likvider	35 952 554	46 481 058
Skyldig skattekreditorene	-1 689 580	-11 987 674
Skyldig andre	-13 241	-1 622
Innestående margin	-34 249 730	-34 491 758
Udisponert resultat	-3	-3
Sum	0	0
Arbeidsgiveravgift	-97 697 772	-93 174 510
Finansskatt lønn	-104 341	
Kildeskatt mv - 100% stat	-11 558	-8 250
Personlige skatteyttere	-378 073 629	-381 665 337
Tvangsmulkt	-192 111	
Upersonlige skatteyttere	-39 186 726	-51 105 153
Renter	-320 625	-395 473
Innfordring	21 829	32 970
Sum	-515 564 934	-526 315 753
Fordelt til Folketrygden - arbeidsgiveravgift	97 697 772	93 174 511
Fordelt til Folketrygden - medlemsavgift	110 662 962	113 893 086
Fordelt til Fylkeskommunen	25 315 078	25 070 563
Fordelt til kommunen	121 163 184	117 534 471
Fordelt til Staten	160 725 939	176 643 123
Krav som er ufordelt	-0	-1
Videresending plassering mellom kommuner	0	0
Sum	515 564 934	526 315 753
Sum totalt	0	0

STRANDA KOMMUNE
SKATTIEOPPKREVJAREN
6200 STRANDA

Støt Røde hjerte
STØTTE RØDE HJØRTEN

Restanseliste - forelda krav pr 31.12.2017 Stranda kommune

Fnr/Orgnr	Navn	Kravtype	HB dato	Forf.dato	Oppr.bel.	Gjenst.bel.	Siste utførte aktivitet	Utført dato	Foreldelsesdato
		For mye utbetalt - 2010	14/12/2011	04/01/2012	860	860	Forkast summarisk avskriving aktør	09/12/2016	31/12/2017
		Restskatt, person - 2012	26/06/2013	20/08/2013	148	148	Avslutt nedsettelse PGI	23/01/2017	31/12/2017
		Gebyr - 2014	07/03/2014	07/03/2014	1 806	1 806	Avslutt midl. unntak innfordring	10/05/2017	31/12/2017
		Restskatt, person - 2011	25/06/2012	24/09/2012	559	559	Forkast summarisk avskriving aktør	09/12/2016	31/12/2017
		Restskatt, person - 2011	25/06/2012	20/08/2012	558	558	Forkast summarisk avskriving aktør	09/12/2016	31/12/2017
		Restskatt, person - 2012	26/06/2013	24/09/2013	505	505	Avslutt nedsettelse PGI	23/01/2017	31/12/2016
		Restskatt, person - 2012	26/06/2013	20/08/2013	505	505	Avslutt nedsettelse PGI	23/01/2017	31/12/2016
		Restskatt - 2007	01/09/2008	10/12/2008	564	564	Forkast summarisk avskriving aktør	09/12/2016	31/12/2017
		Restskatt - 2007	01/09/2008	05/11/2008	563	563	Forkast summarisk avskriving aktør	09/12/2016	31/12/2017
		For mye utbetalt - 2008	10/02/2010	04/03/2010	12 006	7 751	Forkast summarisk avskriving aktør	12/12/2016	31/12/2017
		For mye utbetalt - 2011	20/03/2013	10/04/2013	3 298	3 298	Avslutt nedsettelse PGI	23/01/2017	31/12/2017
		Restskatt - 2006/0	01/11/2007	20/08/2007	411	411	Forkast summarisk avskriving aktør	09/12/2016	20/08/2017
		Tilleggsavgift - 2007/6	12/07/2012	11/11/2010	1 787	1 787	Avslutt midl. unntak innfordring	10/05/2017	31/12/2013
		Terminvis fastsatt arbeidsgiveravgift - 2007/6	12/07/2012	17/01/2008	5 957	5 957	Avslutt midl. unntak innfordring	10/05/2017	31/12/2011
		Forskuddstrekk - 2013/1	01/10/2015	15/03/2013	32 462	32 462	Avslutt midl. unntak innfordring	10/05/2017	31/12/2017
		Forskuddstrekk - 2013/3	01/10/2015	15/07/2013	17 371	17 371	Avslutt midl. unntak innfordring	10/05/2017	31/12/2017
		Arbeidsgiveravgift - 2013/1	01/10/2015	15/03/2013	14 049	14 049	Avslutt midl. unntak innfordring	10/05/2017	31/12/2017
		Forskuddstrekk - 2013/5	01/10/2015	15/11/2013	19 307	13 581	Avslutt midl. unntak innfordring	10/05/2017	31/12/2017
		Forskuddstrekk - 2013/4	01/10/2015	16/09/2013	11 240	11 240	Avslutt midl. unntak innfordring	10/05/2017	31/12/2017
		Arbeidsgiveravgift - 2013/3	01/10/2015	14/04/2014	10 313	10 313	Avslutt midl. unntak innfordring	10/05/2017	31/12/2017
		Arbeidsgiveravgift - 2013/4	01/10/2015	16/09/2013	9 325	9 325	Avslutt midl. unntak innfordring	10/05/2017	31/12/2017
		Arbeidsgiveravgift - 2013/5	01/10/2015	15/11/2013	8 146	8 146	Avslutt midl. unntak innfordring	10/05/2017	31/12/2017
		Forskuddstrekk - 2013/2	01/10/2015	15/05/2013	7 776	7 776	Avslutt midl. unntak innfordring	10/05/2017	31/12/2017
		Arbeidsgiveravgift - 2013/6	01/10/2015	15/01/2014	5 435	5 435	Avslutt midl. unntak innfordring	10/05/2017	31/12/2017
		Arbeidsgiveravgift - 2013/2	01/10/2015	15/05/2013	3 214	3 214	Avslutt midl. unntak innfordring	10/05/2017	31/12/2017
		Forskuddstrekk - 2010/6	01/12/2011	17/01/2011	608 796	608 796	PROD brev om anmeldelse til påtalemyndighet	28/12/2011	31/12/2014
		Terminvis fastsatt arbeidsgiveravgift - 2010/6	14/07/2011	17/01/2011	130 235	130 235	PROD brev om anmeldelse til påtalemyndighet	28/12/2011	31/12/2014
		Forskuddstrekk - 2009/6	01/12/2011	15/01/2010	199 826	199 826	PROD brev om anmeldelse til påtalemyndighet	28/12/2011	31/12/2013
		Terminvis fastsatt arbeidsgiveravgift - 2009/6	14/07/2011	15/01/2010	42 363	42 363	PROD brev om anmeldelse til påtalemyndighet	28/12/2011	31/12/2013
		Terminvis fastsatt arbeidsgiveravgift - 2013/6	19/02/2016	15/01/2014	7 777	7 777	PROD § 4-18 varsel	13/02/2017	31/12/2017

Antall: 12

1 147 181

Sak 06/18 - Førespurnad frå Frank Sve; «bryt Ordføraren lovverket?»

Som vedlegg følgjer:

- Brev datert 09.03.2018 frå formannskaps- og kommunestyremedlem Frank Sve.

I brevet syner avsendaren til nokre konkrete saksfelt som etter hans syn har fått uheldige utfall for kommunen. Sve knyter dette saman med utilfredsstillande handsaming på område der han hevdar at ordføraren har hatt ansvaret.

Det vert også vist til mangelfull handsaming av to konkrete brev som Sve har sendt til formannskapet for å få dei politisk behandla.

Det eine brevet gjeld prosessen omkring endra kommunestruktur. Her uttalar Sve kritikk mot at ordføraren utad målber eit syn på vegne av Stranda som etter Sve sitt syn ikkje er foreinleg med kommunestyret sitt pålegg (formannskapssak 04/18) og som elles er utan politisk behandling.

I det andre brevet set Frank Sve fram nokre konkrete forslag til tiltak for framhjelp av det lokale næringslivet (formannskapssak 05/18).

Sve er særleg kritisk til at ordføraren gjev svar på brev som er stila til formannskapet, utan at vedkomande forvaltningsorgan har hatt høve til korkje å lese eller å drøfte innhaldet i breva. Sve meiner at dette er brot på saksbehandlingsreglane og at ordføraren inntek rådmannen si rolle.

Kontrollutvalet vert under spørsmål 1 og 2 bede om å utgreie lova sine grenser for ordføraren sitt mynde

-når det gjeld spørsmålet om å overta tilrettelegging og avgjerd av saker for m.a. formannskap og viltnemnd
-i høve til rådmannen sine oppgåver og mynde etter kommunelova, (jfr. § 23 nr. 2)

Spørsmål 3 omhandlar m.a. grensene for ordførarens personlege ansvar ved overskridning av fullmakt.

Kontrollutvalet bør drøfte innhaldet i representanten Frank Sve si henvending, med tanke på ei eventuell vidare behandling av eitt eller fleire av dei konkrete spørsmåla.

Med vising til ovanståande vert saka lagd fram for kontrollutvalet utan forslag til vedtak.

Bjørn Tømmerdal
dagleg leiar
Sunnmøre kontrollutvalsekretariat

Emne: Til kontrollutvalet : Bryt Ordførar lovverket ?

Til Kontrollutvalget i Stranda kommune.

Kopi: Formannskapet og kommunestyret i Stranda kommune.

Bryt Ordføraren lovverket ?

- ansvar og konsekvensar.

Vi har alle friskt i minnet saka ang vegbygging i Svemorka, der kommunen ser ut til å tape millionvis av kroner pga feil saksbehandling og ca 15 alvorlige lovbroter.

Alle hadde vell håpa på at ordføraren hadde lært noko av dette, at han ikkje kan ta over rolla til kommunestyret og formannskapet, skrive avtalar og handtere saker heilt utan vedtak i folkevalgte organ.

Det ser dessverre ut til at ordføraren ikkje har lært noko som helst ikring dette, og då er det vår plikt som formannskap og kommunestyrerepresentantar å be kontrollutvalget granske dette.

Eg har sendt nokre brev til formannskapet, som sjølvsagt då skal leggjast fram for formannskapet, leggjast inn som referatsaker og organet sjølv skal ta stilling til ei eventuell vidare behandling av dette, eller om dette skal gå vidare til behandling av rådmann.

Eg sendte to brev til formannskapet for nokre veker sidan, eit ang kommunereform og eit ang kommunal drift.

Begge desse breva vart lagt fram for formannskapet sitt møte den 28/2, men ikkje tatt opp til drøfting som referatsaker sjølv om eg ba om dette i møtet, men sett inn som dette etter møtet. Som ref sak 004 og 005/18.

Samtidig med at desse breva vart lagt fram på bordet i møtet til formannskaps -medlemmane legg ordførar fram på bordet , ei behandling av ref sak 005/18 frå seg sjølv skrifteleg, som også på førehand var sendt til media.

Ingen i formannskapet fekk tid til å lese eller drøfte brevet som vart lagt på bordet.

I saksbehandlinga frå ordføraren kjem han med kraftig personangrep på underteikna og forsøk på ei irettesetting ang kommunalt lovverk. Ikkje akkurat klokt av ordføraren, som nærmast kastar "granat i glasshus" med tanke på sine eigne håndteringar av kommunalt lovverk i Svemorka saka blandet anna.

Ordføraren bryt etter mitt skjønn kommuneloven og kommunalt reglement ved å sjølv igjen ta over rolla til formannskapet i dette tilfellet, også tar ordførar over rolla til rådmann som saksansvarleg og saksbehandlar til formannskapet.

Brevet frå meg var stilla til formannskapet, ordførar var ikkje nevnt med eit ord i brevet. Behandlinga av brevet skulle sjølvsagt skje av organet sjølv, etter å ha blitt sett på saklista av ordførar, og opna opp for debatt i referatsak behandlinga. Ordføraren opna ikkje opp for debatt, men heller prosederte sitt svar, sjølv om underteikna forsøkte å påpeike at ordføraren ikkje hadde nokon rett til å overta formannskapet si rolle, og slett ikkje ta saksbehandling av dette sjølv.

I alle folkevalgte organ i Stranda får vi ofte brev til utvalget/organet. Slike brev vert lagt fram som referatsak til utvalget, og behandla på møtet av organet sjølv.

Eg som til dømes leiar av PLA og MK, har ingen rett eller mandat til å svare på noko som helst brev som kjem til PLA/MK. Slike brev vert lagt fram som referatsak og drøfta i utvalget, anten teke til orientering, eller ein ber rådmannen ta innhaldet i brevet vidare med til eiga saksbehandling osv.

Dette har altså ordførar overhode ikkje forstått, og har overhode ikkje lært eit kvidder av den svært alvorlige Svemorka saka der millionvis av kroner gjekk tapt pga feil sakshandsaming og at ordførar gjekk inn eigne avtalar heilt utan noko som helst behandling i folkevalgt organ.

Det er også no kome fram at ordføraren opptrer i andre organ, også der som om han var rådmann eller hadde noko som helst unikt ansvar. I viltnemnda sitt førige møte skulle ordføraren angjeveleg sette leiaren for nemnda på plass. Ordføraren har møte og talerett det er greit, derimot er det ikkje greit at ordføraren skal "ordne opp" i handtering av viltfondet, irettesette feilaktig leiaren av utvalget, og han skulle angjeveleg ordne opp i det meste ikring viltnemnda. Her har sjølvsagt ordførar null rolle og ansvar.

Kontrollutvalget bør også her gå inn og sjå på regelverket og rollene ikring viltfondet og korleis dette skal handterast.

Med bakgrunn i at ordføraren fortsetter på same viset, tek over formannskapet og kommunestyret si rolle som folkevalgt organ, ber eg kontrollutvalget kome tilbake til formannskapet og kommunestyret med svar på følgjande undersøkingar:

1. Kva mandat eller lovverk har ordføraren til å overta saksbehandling og håndtering av formannskapet si rolle som folkevalgt organ, i behandling av brev til organet og behandling av referatsaker ? Kva rolle og ansvar har ordførar til å kunne saksbehandle saker til formannskapet, jamf ordføraren sin behandling av referatsak FOR 005/18 ?
2. Kva mandat og rolle har ordføraren i Viltnemnda, kontrollutvalet bør også sjå på korleis viltfondet skal driftast, kven har mandat og korleis skal dette forvaltar av kommunen.
3. Med bakgrunn i at ordførar tilsynelatande ikkje har lært noko av kva rolle ein ordførar skal ha i kommunal forvaltning, ber eg kontrollutvalget synliggjere ordføraren sitt ansvar i formannskapet, kommunestyret og i andre kommunale utval/organ, og rolle i forhold til rådmann jamf saksbehandling osv. Ber også om kva ansvar ein ordførar har dersom vedkommande inngår avtalar eller handterar saker på egen hånd, utan vedtak i folkevalgte organ.

Mvh

Frank Sve
Formannskap og kommunestyremedlem.